

Kiest Zeeland wel?

Deze vraag stond donderdag 23 september centraal tijdens het jaarlijkse Zeeuwse Prinsjesdagdebat op het 'Plein' in de Zeeuwse Bibliotheek (ZB).

ZB, Scoop en de Brabants Zeeuwse Werkgeversvereniging hadden Clairry Polak gevraagd de discussie aan 3 achtereenvolgende tafels te leiden. Voor het gespreksonderwerp energie en duurzaamheid schoven vier betrokkenen aan, allen actief in de ontwikkeling van energieproductie en –gebruik. De heren Codée (Covra), Van den Heuvel (Delta), Van der Maas (Economisch Impuls Zeeland) en Van Tilburg (Water Academy) leken het eens over de rol van kernsplitsing in de toekomstige energievoorziening. Een keuze voor concentratie op duurzame energie is volgens het kwartet voorlopig niet rendabel. Kerncentrales moeten worden beschouwd als een overgang naar meer groene (bio-, wind en water) energie en moeten dit ook economisch mogelijk maken. De ervaringen met het financieel haalbaar maken van bio- en zonnecelenergie zijn tot heden negatief, en zonder de revenuen van andere wijzen van productie zeker onhaalbaar.

Op de vraag van Clairry Polak hoelang die transitie zou nemen kwam geen eenduidig antwoord, ook omdat technologische ontwikkelingen snel gaan. Dat maakt langere termijn voorspellingen lastig. Zeeland heeft een grote potentie als het gaat om water, wind en zonne-energie. Dat biedt kansen, mits daar samen op wordt geïnvesteerd.

Danielle de Clerck, Mike Pagé, Jelte Mense en Robbert Peeters, jongeren met Zeeuwse wortels of hier studerend, gingen vervolgens met Clairry Polak in gesprek over wat Zeeland wel en niet aantrekkelijk maakt voor jongeren. Zeeland is mooi en rustig, maar er is desondanks veel te doen. Voorzieningen mogen volgens de jongeren best op een beperkt aantal plaatsen worden geconcentreerd als ze maar bereikbaar zijn met een of andere vorm van openbaar vervoer. Dat vraagt om flexibele, creatieve oplossingen.

Jongeren na hun studie verleiden naar Zeeland terug te keren is lastig. Dat geldt niet voor jonge gezinnen. Wat volgens de meepratende jongeren wel kansen biedt is de inzet op de combinatie van opleiding en werkgelegenheid.

Als je hier studeert en daarna meteen werk kunt vinden is de kans dat je blijft groot. Zeeland doet er verstandig aan zich te richten op opleidingen die aansluiten bij de Zeeuwse identiteit. Dan gaat het over aquatechniek en toerisme, maar ook over landbouw en visserij. Danielle de Clerk bepleitte meer inzet op de zorgeconomie. Omdat die werk voor jongeren meebrengt is de angst voor een te veel vergrijsde provincie ongegrond. Ook toerisme blijft een belangrijke basis voor het economisch bestaan van Zeeland, aldus de jongeren en op korte afstand is er genoeg stadse cultuur (Antwerpen, Breda, Rotterdam). Dat bracht Clair Polak tot de opmerking dat haar kennismaking met Zeeland liep via het Zeeland Nazomerfestival, cultuur dus.

De derde en laatste tafel was voor de politieke actualiteit met aan tafel journalisten Kutterink (PZC) en Van der Wouden (Wereldregio) en politici De Vries (PvdA) en Bergen (CDA)

CDA-staten fractievoorzitter Bergen kreeg van Clair onmiddellijk de vraag voorgelegd tot welk CDA-smaldeel hij moet worden gerekend: Klink of Verhagen.

Jeffrey Kutterink ging in op de in zijn ogen gebrekkige lobby van Zeeland in Den Haag. Zeeland is nog de enige provincie zonder lobbyist. Gebrek aan een eenduidige boodschap werd als belangrijke reden genoemd. De bij het debat aanwezige gedeputeerde Van Heukelom kon aangeven dat Zeeland op een aantal dossiers - onderwijs, Wmo en zorg – zo samenwerkt dat er sprake is van 'Het Zeeuwse model', dat als voorbeeld voor de rest van het land gezien kan worden. Daarvoor is wel een lange weg gegaan, volgens Van Heukelom, die aangaf dat de lobbyist er nu snel komt. Albert de Vries vond dat er op het terrein van de ruimtelijke ordening nog veel werk te doen is: daar speelt de Provincie volgens hem te veel de baas.

Daarna ging het gesprek snel richting de aangekondigde bezuinigingen op de bijstand, Wmo en kinderopvang. Wethouder de Vries gaf aan dat met die bezuinigingen alleen valt om te gaan als je ook de vrijheid hebt creatief verbanden te leggen tussen sectoren en uitvoerders. Die ruimte biedt Den Haag meestal niet aan gemeenten. Ook Van der Wouden noemde de ruimte van gemeenten gelijk aan nul en dan ontbreekt het ook nog aan mondigheid

richting Den Haag. Zo kan Den Haag ook taken overhevelen zonder bijbehorende middelen.

Uit de zaal noemde Emergis-directeur Van Leersum een voorbeeld van Zeeuwse creativiteit; zijn instelling neemt de als onrechtvaardig ervaren eigen bijdragen van cliënten met een minimum inkomen voor haar rekening.

Hoe gaat Zeeland haar keuzes maken, wilde Clair Polak weten? Voor Albert de Vries gaat het om het in standhouden van de sociale infrastructuur en behoud van werkgelegenheid. Werk gaat voor. "Vergeet daarbij de havens en de voedingsindustrie niet", voegde hij er aan toe. "En los nu snel de ziekenhuiskwestie op". Bergen benadrukte het belang van de industrie en voegde daar de wensen 'schoner' en 'beter' aan toe: "Inzet op duurzaamheid levert op langere termijn werk op". Hij roemde ook de zaken waarin Zeeland goed is, zoals Nazomer Festival en Filmfestival.

Jeffrey Kutterink waarschuwde voor het nog steeds actuele gevaar van het eilanddenken en Aad van der Wouden haalde de kroepoektheorie aan: wat klein lijkt kan groot uitgroeien. Een kleine verhoging van toeristenbelasting bijvoorbeeld kan door haar volume behoorlijk uitgroeien en financieringsmogelijkheden voor beleid bieden. Uit de zaal kwam tenslotte de oproep terug te blijven grijpen op het Zeeuwse Position Paper dat eerder dit jaar werd opgesteld en aan de Haagse politiek is aangeboden. Clair Polak had daar kennis van genomen. Zij vond het nogal dromerig en niet concreet. Werk aan de winkel?

Middelburg, 24 september 2010

Peter van Kooten